UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Futurum

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

animi vitio ille tibi armandus, armatura animi virtus eſt, at ſi corporis, conſulendum ſuccurrendumque illi eſt, ſi qua rei huius ars eſt ipſos apud corporum magiſtros qui phyſici nuncupantur, quæ ſi in hoc, vt in multis aliis, aut nulla eſt, aut profeſſoribus ſuis incognita, Ego artem hanc vnam tibi præſcripſerim abſtinentiam & omnis exceſſus fugam. Notum illud atque antiquum: Viri ſancti virtutibus corpus ædificant, multum conferunt animo ſimul & corpori fræna libidinum ac gulæ. Multos ſtrauit luxuria, multos oppreſſit crapula, multos ſomnus, multos ebrietas ſepeliuit, multorum vitæ feruor, atque impetus, & furibunda licentia verum abiit in furorem. D. Timeo naturaliter in furorem agi. R. Quod natura infert durum poteſt eſſe, non miſerum. Culpa enim caret, quæ miſeriæ eſt radix. Quando autem prouidendi obtigit facultas, vnum facito, vt te furor ſi vitari nequit in ſecuro ſaltem ſtatu animæ reperiat. Innocens ſi furere cœperis, aut innocens reſipiſces, aut innocens morieris: Nulla ætas, nulla ſanctitas, nulla cuſtodia, ſic innocentiam conſeruat vt furor, qualem inuenit, talem reddit. D. Furere metuo. R. Heroas comites ac reginas metuis, An faſtidis Herculem, & Aiacem, Hecubam, & Caſſandram? an ex alio genere Lucretiam ſpernis, & Empedoclem? D. Furere pertimeſco. R. Multa vaticinari ſolitos furentes accepimus, ſic quo nullum acumen ſani capitis perveniſſet, vagus & rapidus furor venit, atque hinc Graii quam vos diuinationem dicitis à furore manticen dici volunt. D. Horreo vim furoris. R. Et ſanos mœſtos, & furentes lætos vidimus falſa quamuis opinione. Habet & terror voluptatem ſuam. D. Furendi pauor animum exagitat. R. Laborum furias quidam ſtimulato furore quæſiere. Verus furor ferias veras dabit.

¶ Exempla Biblica.

Simeon & Leui, fratres Dinæ, *Gen.* 49. 6. 7. Eſau, *Gen.* 27. 44. Saul, 19. 10. & 20.30.&c. Aſſuerus *Eſter* 1. 12. Nebucadnezar, *Dan. c.*12. & 3.13.19.

¶ Exempla Historica.

Athamas Æoli filius, furiis, à Iunone immiſſis agitatus, Learchum filium interfecit. *Plin. lib* 54. *c.*14.

Agare, Cadmi & Hermiones filia, Bacchico furore correpta Pentheum filium interfecit.

Thamyras poeta, prouocans in muſices certamen Muſas, victus atque oculis, & mente priuatus, prouerbio locum fecit. Θαμύρας μαίνεται. *Theat. Zuuing. fol.*15.

Corybantes Cybeles cultores furore ſacro correpti, cymbala pulſabant: alios item in ſimilem agentes rabiem. *Idem.*

Pentheus dum ſacra Bacchi contemneret: vlciſcente nomine in furorem raptus eſt. *Verg. lib.* 4. *Æneid.*

Eumenidem veluti demens videt agmina Pentheus.
Et ſolem geminum, & duplices ſe oſtendere Thebas.

Proetides ira Iunonis, cui ſeſe præferebant, bouina inſania laborarunt. *Ælianus.*

Lycurgus Dryantis filius rex Thraciæ: à Baccho (cuius nomen aſpernabatur) in furorem verſus vites excindere volens, crura ſibi ambutauit. *Theat. Zuuing.*

Cambyſes Perſarum rex, quum bouem Apin, quem Ægyptii pro Deo colebant immolaſſet; furiis agitatus, vniuerſam prope familiam deleuit. *Herodotus in Thalia.*

Fuluius cenſor, cum ex Iunonis templo marmoreas tegulas ſuſtuliſſet, iiſque Romæ ædem Fortunæ equeſtris tegeret, mente captus eſt. *Lactantius lib.* 1. *c.*

Theopompus hiſtoricus propter vulgatos libros ſacros Iudæorum per xxx. dies inſaniit. *Theat. Zuuing.*

Iuſtinus minor Imp. ab initio liberalis viſus: verum à Sophia coniuge perſuaſus, auariſſimus euaſit, ſimul & Pelagianæ adſertor hæreſeos. Quapropter pro inſano ad poſtremum habitus eſt *Volat. lib.*23. *Anthrop.*

Alcmæon, Amphiarai & Eriphyles filius, propter interfectam matrem, furiis agitatus eſt.

¶ Emblema.

Furor & rabies.

Aud. Alciad. Emblema. LVII.

Ora gerit clypeus rabioſi picta leonis,
Et ſcriptum in ſummo margine carmen habet:
Hic hominum eſt terror, cuius poſſeſſor Atrida?
Talia magnanimus ſigna Agamemno tulit.

Futurum.

¶ DEFINITIO ET ETYMOL.

FVTVRVM, Græce μέλλον, οντος, τὸ, dicitur. Et eſt quod non dum aduenit, cum aduenturum ſit. Hebr. *Hathidh* vocant id quod futurum eſt, & hominem expeditum in rebus ... bo *Hettedh*, expediit, parauit feſtinanter, futurum ... feſtinanter eſt in procinctu.

¶ Sententiæ Biblicæ.

Non eſt veſtrum noſſe tempora, vel momenta, quæ ... ſuit in ſua poteſtate: ſed accipietis virtutem ſuperuenient... ſancti in vos, & eritis mihi teſtes in Hieruſalem, & in om... Samaria, & vſq; in vltimum terræ. *Actuum Apoſtolorum* ...

¶ Poetarvm Dicta.

Horat. Od. 29. lib. 3.

Prudens futuri temporis exitum
Caliginoſa nocte premit Deus,
Ridet, ſi mortalis vltra
Fas trepida.

Stat. lib. 3.

Quid craſtina volueret ætas,
Scire nefas homini.

Hor. Od. 9. lib. 1.

Quid futurum cras, fuge quærere.

Comici Græci.

Οὐδεὶς τὸ μέλλον ἀσφαλῶς βουλεύεται.
Haud de futuro tuta quis deliberat.
Θνητὸς πεφυκὼς τοὐπίσω πειρῶ βλέπειν.
Nitere, homo quum ſis: prouidere in poſterum.
Μένει δ᾽ ἑκάστῳ τοῦθ᾽ ὅπερ μέλλει παθεῖν.
Quodcunque quis paſſurus eſt: id eum manet.
Μή μοι γένοιθ᾽ ἃ βούλομ᾽, ἀλλ᾽ ἃ συμφέρει.
Contingat id quod expedit, non quod volo.

¶ Philosophica Et Histori... Placita.

Effugere nemo poteſt, quod futurum eſt. Et ſæpe ... ſcire, quid futurum ſit: miſerum eſt enim nihil profi... *Futurum vitari non poteſt, Cic.* 3. *de Nat. Deor.*

Futurum omnibus hominibus eſt incertum. *Ex ... nem. Demoſt.*

Oportet eos, qui proſpera optataque vtuntur fortuna ... flictos & oppreſſos ſemper optima videri conſulere ... dem vniuerſis hominibus incertus eſt ac dubius ... *Ex orat. de Rhodio libertate.*

Præterita ſemper apud omnes omittuntur, & ... de iis deliberationem habendam propoſuit: futur... præſentia conſultoris munus ac officium poſtulat. ... *Coron.*

Id ipſum quod inter ſententiam accidit, virum ... magnum dolorem adfert. *Olynth.*1.

Neceſſario euenit, cum pugna committitur, vt a... alii vincant. *Ex orat. funebri.*

Ex poſtremo euentu, quæ præterierunt omnia, & ... ſtimantur. Olynth.1.

Sæpe contingit, vt idem homo in hoc non recte ... vero recte ſentiat. *Ex.* 5. *Isocratem.*

Futura vatem tantum ſciunt. *Plat. in dialog. de ſanct...*

Futuris prædicendis qui curioſius inhiant, om... tiſſimos eſſe, vel fieri. *Ficinus epiſt. lib.*11.

Futura à præſenti conſtellatione fieri non poſſunt. ... *rand. in Aſtrolog. lib* 4. *c.*6.

Futura prophetici luminis beneficio multo ... gnoſci poſſunt, quam ſenſu & ratione videri & cer... ideo prophetæ præteritum pro futuro ſæpe ob ... certitudinem maximam. *Ioan. Franc. Pic. Miran. de ...* 1. *cap.* 6.

Futurorum omnis cognitio, quæ non habet in ... determinatam, ſuper humana eſt, & à Dei voluntate ... dependet. *Idem ibidem l.*2. *c.*3.

Futura aut conſiderantur, vt in ſeipſis & ſua ... quæ ſoli Deo, & cui voluerit ipſe reuelare nota ſunt, ... cauſis continentur, quæ etſi Deo nota ſunt, tamen ... experientia, & ſagax coniectura ſibi vendicat: ... mnia nos ſcire non poſſumus. *Ioan. Franc. Pic. Mir. de ...* 2. *cap.* 7.

Futurorum prænotio ex luce eximia ſpirituali ... non ex talpa, vt Proclus ſomniat. *Io. Franc. Pic. Mir. ...* *lib.* 7. *cap.* 5.

Futura ad cognoſcenda nil vanius eſt, quam id quod ... contrariis experimentis aſſeritur, nam veritas vna eſt, ... aduerſatur: ideo quæ aduerſantur ſibi, falſa ſunt. ... *lib.*6. *cap.*7.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nulli mortalium certam futurorum ſcientiam Dii dederunt: ſt homines natos inuenias quenquam, cui omnia ex animi ntia ſucceſſerint, ita vt nulla in re fortuna ſit ei aduerſata. *Dion. lib.8.*

Non ita facilè de rebus futuris, quæ nam illæ futuræ ſint, vt de entis iudicari poteſt: ſed illas quidem ſenſibus & cladibus per-us, has vero diuinationibus & coniecturis, in quibus ineſt fal- plurimum. *Idem lib.9.*

Nunquam de futuris rebus, velut iam factis conſultandum eſt, e ſpes eſt in illis collocanda quæ aliter euenire poſſunt: ſed er pars aliqua iis quæ præter ſpem accidere poſſunt reſeruan- m omnibus rebus, quandoquidem ſumus homines, tum vel m in bellicis. *Polyb. lib.2.*

Si futura reſpicias, nihil in præſentia neque magnum eſt, ne- parum: ſed idem & mutationum fortunæ & vitæ eſt finis. *Plu- in Q. Flaminio.*

Optimè de futuris conſultant, qui rerum futurarum exempla ritis ſumunt. *Dion. Halic. lib.19.*

s futuræ difficulter ab hominibus præcaueri poſſunt: neque uiſquam euadet pericula, niſi Numine exorato diuinitus atur, malorumque leuamen impetret. *Nicetas Acom. in Manuele Comm. lib. 6.*

Futurorum notitia cum agnitione cordium ſoli Deo peculiaris eſt. *Mich. Glyca Annal. part.1.*

Multa perficit Deus in expectata: quæ expectabantur fruſtra- ta ſunt: quæ verò nemo expectabat, eorum exitum reperit Deus Nam futurarum rerum prædictiones, ſiue per ſomnia, ſiue ſex- centis aliis rationibus ſignificantur, multa caligine inuolutæ, multos ab officio depulerunt, & in errorem induxerunt, aliis præter ſpem exitum felicem adeptis, aliis diuerſum. *Nicoph. Gre- gorias, lib. 8.*

Futura in æquilibrio quodam collocanda ſunt: nec iniucun- da, nec in triſtia nimis inclinante animo. *Idem, ibid.*

Homines multa ſibi ipſis incommoda ob futurorum ignorati- onem inferunt. *Procop. de bello Perſ. lib. 2.*

Ex præteritis factis contemplari futura homines queunt, & in tuto eadem conſtituere, *Idem, de bello Goth. lib 3.*

Solent mortales dum rerum præſentium admiratione capi- untur, & plerunque ſimul in ſcitia, futura præſagire: & dum mo- leſtiis opprimuntur, temere contemplando futura prædicere; *Idem, eod. lib.*

FINIS LIBRI SEXTI.